

THỰC HIỆN QUYỀN BÌNH ĐẲNG CỦA PHỤ NỮ TRONG LĨNH VỰC NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

*Bà Nguyễn Thị Xuân Thu
Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn*

***Kính thưa các vị đại biểu!
Kính thưa Đoàn Chủ tịch Đại hội!***

Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn là Bộ đa ngành, đa lĩnh vực thực hiện chức năng, nhiệm vụ quản lý Nhà nước về Nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy lợi, thủy sản, diêm nghiệp và phát triển nông thôn trên phạm vi cả nước. Tổng số cán bộ công chức, viên chức và người lao động của các đơn vị thuộc Bộ có khoảng 215.000 người, trong đó số cán bộ nữ khoảng 87.400 người, chiếm tỉ lệ 40,65%. Có thể khẳng định rằng, lao động nữ đã góp phần quan trọng trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của toàn ngành và lao động nữ cần được quan tâm hơn nữa để có điều kiện thể hiện khả năng của mình, góp phần cho sự phát triển của bản thân, cho gia đình và cho xã hội.

Trong những năm qua, Bộ Nông nghiệp và PTNT đã phối hợp với Hội LHPN Việt Nam trong việc thực hiện mục tiêu Quốc Gia về bình đẳng giới và công tác phụ nữ, cán bộ nữ, tạo điều kiện cho phụ nữ được thực hiện quyền bình đẳng về mọi mặt. Mặc dù còn một số mặt chưa đạt, nhưng nhìn chung vấn đề bình đẳng giới và công tác phụ nữ, cán bộ nữ của Bộ Nông nghiệp đã được quan tâm và đã đạt được một số kết quả nhất định, nhất là trong việc chăm lo sức khỏe, tuyển dụng và đào tạo cán bộ nữ. Tình hình phối hợp giữa Bộ và Hội LHPN Việt Nam cụ thể như sau :

1. Hoạt động phối hợp đã thực hiện

a. Công tác xây dựng chính sách, pháp luật về Bình đẳng giới và công tác phụ nữ, cán bộ nữ

Căn cứ Luật Bình đẳng giới; Nghị Quyết số 11-NQ/TW về công tác phụ nữ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; Nghị quyết số 57/NQ-CP ngày 01/12/2009 của Chính Phủ; Chiến lược và Chương trình Quốc Gia về bình đẳng giới của Thủ Tướng Chính Phủ, Bộ Nông nghiệp và PTNT đã xây dựng và ban hành Chiến lược và Kế hoạch hành động vì sự tiến bộ phụ nữ theo từng giai đoạn (2001-2005; 2006-2010; 2011-2015). Ban cán sự Đảng Bộ cũng đã ban hành Nghị quyết số 490-NQ/BCS ngày 03/8/2009 về tăng cường công tác cán bộ nữ của Bộ Nông nghiệp và PTNT trong tình hình mới.

Bộ Nông nghiệp và PTNT luôn xác định vấn đề bình đẳng giới là một trong những nội dung quan trọng khi xây dựng chính sách liên quan đến nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Vì vậy, trong quá trình xây dựng chính sách pháp luật đã chú trọng việc lấy ý kiến rộng rãi từ chuyên gia, các cá nhân, tổ chức có liên quan, đảm bảo không có sự phân biệt đối xử giữa nam và nữ.

Trong quá trình xây dựng, ban hành, thực hiện các Chiến lược, Kế hoạch về bình đẳng giới và vì sự tiến bộ phụ nữ, Bộ Nông nghiệp và PTNT đã nhận được sự hợp tác, hỗ trợ của Hội Liên hiệp phụ nữ Việt nam thông qua việc cung cấp các tài liệu hướng dẫn, các khóa tập huấn.

b. Công tác thực hiện lồng ghép giới trong xây dựng và thực hiện kế hoạch của Bộ, ngành

c. Các chỉ tiêu về bình đẳng giới đã được đề cập trong xây dựng và thực hiện kế hoạch của Bộ, ngành.

Các chỉ tiêu xây dựng và giám sát thực hiện kế hoạch đã được lồng ghép giới được thể hiện trong Bộ chỉ số xây dựng, giám sát và đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch ngành

Hầu hết các chương trình, dự án đều đã lồng ghép các chỉ tiêu giới. Dự án Khoa học Công nghệ Nông nghiệp (2007-2011): tỉ lệ nữ tham gia các hoạt động của dự án được đề cập đến trong kế hoạch và là chỉ tiêu đánh giá kết quả của dự án. Kế hoạch: có ít nhất 40% người được hưởng lợi khi tham gia các đề tài nghiên cứu là nữ; có ít nhất 10% người được đào tạo sau đại học ở nước ngoài là nữ. Kết quả: Có 3.748 hộ nông dân tham gia các đề tài nghiên cứu, 48,75% phụ nữ được hưởng lợi, có 8.260 người tham gia các lớp tập huấn, nữ chiếm 52%; có 57 người cử đi đào tạo sau đại học ở nước ngoài, nữ chiếm 26%.

d. Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về bình đẳng giới

Thực hiện Quyết định số 554/QĐ-TTg ngày 04/5/2009 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho người dân nông thôn và đồng bào dân tộc thiểu số từ năm 2009 đến năm 2012”, Bộ Nông nghiệp và PTNT là cơ quan chủ trì triển khai thực hiện Tiểu Đề án 1 “Tuyên truyền, phổ biến pháp luật và nông nghiệp và phát triển nông thôn cho người dân nông thôn”. Các nội dung tuyên truyền phổ biến pháp luật về bình đẳng giới đã được thực hiện lồng ghép thông qua hoạt động của Tiểu Đề án;

Phối hợp với dự án STOF A (Dự án tăng cường năng lực quản lý hành chính ngành thủy sản) tổ chức 2 lớp đào tạo về giới tại Bình Định và Bến Tre cho các cán bộ đầu mối giới ở Trung ương và của 9 tỉnh điểm trong phạm vi dự án; Phối hợp với Tư vấn dự án trong việc Xây dựng Báo cáo đánh giá độc lập của tư vấn về tình hình thực hiện Kế hoạch hành động vì sự tiến bộ phụ nữ giai đoạn 2006-2009, Xây dựng dự thảo Kế hoạch hành động về giới giai đoạn 2010-2015, Xây dựng dự thảo khung Kế hoạch hành động về giới cho các Sở Nông nghiệp và PTNT giai đoạn 2010-2015.

Công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật đã được thực hiện lồng ghép thông qua các cuộc họp, tập huấn của các chương trình, dự án.

e. Công tác nghiên cứu khoa học, ứng dụng tiến bộ khoa học về bình đẳng giới

Bộ đã dành một số đề tài khoa học nghiên cứu về công tác cán bộ nữ, về bình đẳng giới, giao cho Công đoàn Nông nghiệp và PTNT, Ban vì sự tiến bộ

phụ nữ Bộ và một số đơn vị liên quan thực hiện. Ví dụ: đề tài nghiên cứu giải pháp nâng cao hiệu quả công tác cán bộ nữ của Bộ Nông nghiệp và PTNT, thời gian tiến hành 2006-2010; đề tài “Nghiên cứu thực trạng và đề xuất một số giải pháp nhằm thực hiện có hiệu quả Chiến lược giới trong Nông nghiệp và PTNT”, thời gian tiến hành 2010.

f. Công tác thống kê, thu thập thông tin, số liệu tách biệt giới:

Bộ đã ban hành hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành nông nghiệp và PTNT (Quyết định số 71/2006/QĐ-BNN ngày 14/9/2006) trong đó có 14 chỉ tiêu phân tách giới, nhằm tạo điều kiện phục vụ công tác bình đẳng giới và công tác quản lý nhà nước của Bộ, của ngành.

Sau khi hợp nhất Bộ, trong khuôn khổ chương trình hợp tác chiến lược giữa SIDA-FAO về phát triển nông thôn giai đoạn 2008-2009, Trung tâm Tin học và Thống kê của Bộ đã phối hợp với FAO có dự án “Phân tách giới trong hệ thống thống kê nông nghiệp và PTNT” trong đó có bổ sung các chỉ tiêu thống kê về lĩnh vực thủy sản và ngày 26/11/2010, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT đã ban hành Quyết định số 3201/QĐ-BNN-TCCB về Hệ thống chỉ tiêu thống kê và các chế độ báo cáo thống kê ngành nông nghiệp và PTNT trong đó có các chỉ tiêu thống kê được phân tách giới.

g. Tổ chức bộ máy thực hiện công tác bình đẳng giới

Ban vì sự tiến bộ phụ nữ của Bộ Nông nghiệp và PTNT được thành lập từ năm 1994. Năm 2011, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT đã ra quyết định số 982/QĐ-BNN-TCCB ngày 17/5/2011 để kiện toàn lại Ban vì sự tiến bộ phụ nữ của Bộ theo cơ cấu tổ chức mới. Ban có 15 thành viên, 01 đồng chí Thứ trưởng làm trưởng ban, đồng chí Vụ trưởng Vụ TCCB làm Phó trưởng ban, các thành viên của Ban là đại diện Lãnh đạo một số đơn vị có liên quan đến công tác vì sự tiến bộ phụ nữ và bình đẳng giới của Bộ, bộ phận thường trực đặt tại Vụ TCCB.

2. Kết quả đạt được

- Thực hiện các quyền bình đẳng của phụ nữ trong lĩnh vực lao động việc làm

Theo số liệu điều tra tại 56 đơn vị thuộc Bộ thì tỷ lệ nữ lao động mới tuyển dụng và được tạo việc làm mới bình quân từ năm 2006-2009 là 45,6%. Tuyển dụng viên chức nữ trong các đơn vị sự nghiệp của Bộ năm 2010 là 42,9%, năm 2011 là 51,7%. Tuyển dụng công chức của Bộ năm 2011 (trừ 03 Tổng Cục) nữ chiếm tỉ lệ 45,09%.

- Thực hiện các quyền bình đẳng của phụ nữ trong đào tạo và bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ

Nữ cán bộ được cử đi đào tạo về chính trị, hành chính, tin học, ngoại ngữ chiếm khoảng 42%.

Nữ cán bộ được cử đi đào tạo chuyên môn nghiệp vụ, quản lý chiếm khoảng 40%.

Nữ cán bộ được cử đi đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ ở nước ngoài trong giai đoạn 2005-2010 chiếm khoảng 25%.

Trong năm 2011, có 645 cán bộ từ các đơn vị thuộc Bộ được cử đi đào tạo sau đại học, nữ chiếm khoảng 42% ; Trong đó, số cán bộ đi đào tạo sau đại học ở nước ngoài có 175 người, nữ chiếm khoảng 35%.

- Thực hiện quyền bình đẳng của phụ nữ trong lĩnh vực chăm sóc sức khỏe

Trong những năm gần đây, điều kiện kinh tế xã hội đã có những cải thiện đáng kể, mức sống của người dân được tăng lên rõ rệt, phụ nữ có điều kiện chăm sóc sức khỏe tốt hơn. Đặc biệt là phụ nữ ở nông thôn đã được tiếp cận với dịch vụ y tế tốt hơn.

Bộ Nông nghiệp và PTNT đã triển khai luật bình đẳng giới và luật phòng chống bạo lực gia đình, góp phần nâng cao sự bình đẳng của phụ nữ trong lĩnh vực chăm sóc sức khỏe.

Công tác chăm lo sức khỏe cho lao động nữ được cấp ủy, công đoàn các đơn vị quan tâm thường xuyên như việc đảm bảo điều kiện vệ sinh, an toàn nơi làm việc.

Các đơn vị đều tổ chức khám sức khỏe định kỳ, thực hiện bảo hiểm y tế; Phối hợp với các trung tâm y tế và công đoàn ngành thực hiện tốt chương trình quốc gia về sức khỏe sinh sản phụ nữ, chương trình tuyên truyền vận động phòng chống HIV.

- Nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của phụ nữ trên các lĩnh vực để tăng số phụ nữ được bầu và tham gia lãnh đạo các cấp

Tỷ lệ nữ được quy hoạch, bổ nhiệm lãnh đạo các cấp còn thấp. Tuy nhiên, cũng đã tăng hơn so với các năm trước đây.

Công tác quy hoạch, tạo nguồn cán bộ nữ : Tỷ lệ cán bộ nữ trong danh sách quy hoạch diện Bộ quản lý đã được Ban cán sự Đảng Bộ phê duyệt tính đến tháng 8/2011 nữ chiếm 12,5% (Năm 2010 là 8,4%).

Công tác bổ nhiệm cán bộ nữ: Trong năm 2010, Bộ NN và PTNT đã được Thủ tướng Chính Phủ bổ nhiệm 01 nữ Thứ trưởng, chiếm tỉ lệ 9,09% trong tổng số lãnh đạo Bộ; Trong thời gian qua không có nữ cán bộ được bổ nhiệm chức vụ lãnh đạo ở cấp Tổng cục trưởng và tương đương, Phó tổng cục trưởng và tương đương. Cấp Vụ trưởng và tương đương được bổ nhiệm chiếm 8,7%, cấp Phó Vụ trưởng và tương đương nữ được bổ nhiệm chiếm 6%.

Tỷ lệ nữ trong Ban chấp hành Đảng Bộ nhiệm kỳ 2010-2015 là 12,1% (nhiệm kỳ cũ là 7,4%).

Tỷ lệ nữ tham gia Ban chấp hành công đoàn các cấp nhiệm kỳ 2008-2013 là 29,3%.

3. Đánh giá chung và một số đề nghị

Sự phối hợp thường xuyên, chặt chẽ trong hơn 10 năm qua giữa Bộ Nông nghiệp và PTNT và Hội LHPN Việt Nam trong việc thực hiện mục tiêu Quốc Gia về bình đẳng giới và công tác phụ nữ, cán bộ nữ đã đạt được những kết quả nhất định. Các hoạt động giới bước đầu được lồng ghép vào chương trình công tác của các đơn vị, vào quá trình xây dựng, hoạch định và thực thi chính sách, vào một số các hoạt động của các dự án đã góp phần thúc đẩy bình đẳng giới, rút ngắn khoảng cách bất bình đẳng giới, đặc biệt trong khu vực nông thôn. Tỷ lệ nữ cán bộ trong tuyển dụng, đào tạo nâng cao trình độ cũng đã tăng đáng kể.

Tuy nhiên, hoạt động phối hợp giữa Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam và Bộ Nông nghiệp và PTNT chưa có ảnh hưởng tích cực trong tham mưu, xây dựng quy hoạch cán bộ nữ. Vai trò tư vấn, giám sát còn hạn chế. Chưa làm tốt công tác vận động, khuyến khích, ủng hộ cán bộ nữ tham gia công tác lãnh đạo.

Để công tác bình đẳng giới và công tác phụ nữ, cán bộ nữ của Bộ Nông nghiệp và PTNT đạt kết quả tốt hơn trong thời gian tới, Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam và Bộ Nông nghiệp và PTNT cần phối hợp chặt chẽ, cụ thể nhất là đối với những hướng ưu tiên chính. Trong công tác hướng dẫn, triển khai các kế hoạch, hoạt động của Hội LHPN Việt Nam đề nghị có sự điều phối khác nhau phù hợp với đặc điểm hoạt động của mỗi bộ, ngành.